

виділити такі:

1. Роль світового лісопромислового комплексу в майбутньому буде ставати все більш вагомим, оскільки галузі даного комплексу спеціалізуються на переробці природного ресурсу, який має здатність відновлюватися, що є особливо актуальним у контексті існуючої енергетичної кризи в світі.

2. Міжнародна торгівля лісовими матеріалами протягом останнього періоду розвивається динамічно. Стартовою передумовою для збільшення обсягів торгівлі основними видами лісоматеріалів, а також для досягнення більш високого технічного рівня лісопромислового виробництва є стійкий попит на лісову продукцію на світовому ринках.

3. У більшості країн світу за останні роки збільшилася торгівля лісовими товарами. Основні обсяги лісової торгівлі припадають на країни, що або мають значні лісові ресурси, або на країни, що мають розвинені галузі вторинної і більш глибокої переробки деревини, а найчастіше – на країни, що мають обидва перераховані чинники.

4. Особливістю провідних країн-експортерів є орієнтація на удосконалення структури лісопромислового виробництва, насамперед, на постійне збільшення виробництва з глибокої переробки деревини і деревних відходів, що забезпечує випуск конкурентноздатної продукції і розширення її асортименту.

5. В багатьох країнах запроваджуються квоти на вирубку й експорт лісу, що прямо впливає на стан та структуру світового ринку лісових товарів.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЦТВА РІПАКУ

Горват В.Ю., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Ріпак – найпоширеніша і перспективна олійна культура з родини капустяних. На практиці існує дві форми ріпаку: ріпак озимий та ріпак ярий. Насіння озимого ріпаку містить 43 – 50% олії, 16 – 29% білка і понад 17% вуглеводів. По визначенню вчених: ріпак – культура

* Науковий керівник – Мазнев Г.Є., професор

XXI сторіччя з широким використанням на продовольчі, кормові та енергетичні цілі. Основна продукція ріпаку – олія, щорічне світове валове виробництво якої складає більше 25млн.т.

Ріпакову олію використовують, як продукт харчування і для різних галузей промисловості. Вона споживається у натуральному вигляді в кулінарії та при виготовленні салатів, є найкращою сировиною для виробництва бутербродного масла, маргаринів, майонезів, приправ, кондитерських жирів. Олія з ріпаку надзвичайно корисна для здоров'я. Вона зменшує вміст холестерину в крові людини і цим запобігає серцево – судинним захворюванням. Харчову олію виробляють лише з тих сортів ріпаку, що містять не більше 5% ерукової кислоти від загальної кількості жирних кислот. У більшості європейських країн цей показник знижений навіть до 2%.

Для промислової переробки (пальне, пластмаси, лаки, фарби) ціннішим є сорти з високим вмістом ерукової кислоти. В останні роки розробляються ефективні технології виробництва з ріпаку біопалива для двигунів. З однієї тони насіння ріпаку можна одержати близько 300 кг ріпакової олії, а з неї 270 кг біодизельного пального, в якому в 35 разів менше сірки, а в 2 рази – сажі, ніж в дизельному паливі. Гектар ріпаку спроможний дати 1,5 тони біодизельного пального, крім того, у господарстві залишається шрот, який є цінним кормом для тварин.

Насіння ріпаку – цінне джерело концентрованих білкових кормів вищої якості. Макуха і шрот з насіння ріпаку за фізіологічною дією майже не поступаються перед макухою і шротом з сої і соняшника. Так, основним білковим компонентом концентрованих кормів в країнах Західної Європи є дешевий і високоякісний ріпаковий шрот. Урожайність ріпаку сягає 30 ц/га і більше, тобто перевищує середню врожайність сої і дає змогу мати високоякісний корм з мінімальними втратами, що сприяє зниженню собівартості тваринницької продукції.

Відповідно до «Програми розвитку виробництва біодизельного палива на період до 2015 року», Україна повинна виробляти і споживати в 2015 році понад 520 тис. т біодизельного палива, для цього треба буде забезпечити валовий збір насіння ріпаку на рівні 1,7 – 1,8 млн. т., тобто за врожайності ріпаку в середньому 20 ц /га потрібно засіяти 0,85 – 0,9 млн. га ріллі, що становить близько 3 % загальної площі (33,8 млн. га) орних земель України.

Тому основними шляхами інтенсифікації насінництва будуть: результативний маркетинг в насінництві; розміщення ріпаку по кращих попередниках; виробництво сортів і гібридів ріпаку з

високоврожайними та якісними показниками; забезпечення виробництва висококондиційного насіння із збереженням сортових ознак і властивостей; впровадження сучасних технологій вирощування насіннєвого ріпаку з відповідним технічним забезпеченням; дотримання технологічних вимог доведення насіння до посівних кондицій; здешевлення насіння з одноразовим збільшенням його виробництва і реалізації.

Підвищення ефективності ріпаку можливе при застосуванні як інтенсивних, так і раціональних технологій його вирощування, залученні необхідних фінансових та матеріальних ресурсів. Це сприятиме як підвищенню продуктивності культури, так і зниженню собівартості одиниці продукції.

Галузь ріпаківництва в Україні характеризується низькими урожайностями ріпаку. Так урожайність озимого ріпаку становить всього 30 % від потенційної і 40 % - від середньоевропейської, ярого – відповідно 20 – 25 та 25 – 35 %. Основний фактор, який зумовлює низьку врожайність даної культури в країні – недотримання комплексу елементів технологій вирощування, в основі якого лежить незадовільне матеріально – технічне забезпечення виробників. Це, звичайно, не сприяє зростанню як площ посівів, так і об'ємів виробництва ріпакового насіння.

Резервом радикального збільшення посівних площ під ріпаком, а отже і збільшення його виробництва є зменшення площ під зерновими з одночасним підвищенням їх врожайності, а також і під основною олійною культурою в Україні – соняшником, оскільки площі культивування останнього значно перевищують науково – обґрунтовані норми. Перед останнім ріпак має значну перевагу в технологічному плані (вища потенційна врожайність, кращий попередник в сівозміні і ін.).

Отже, необхідно зробити ріпак джерелом підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, збільшення обігових коштів сільськогосподарських підприємств, збільшення прибутку сільгоспвиробників шляхом визначення оптимальних каналів реалізації ріпаку та продуктів його переробки. З метою пошуку шляхів підвищення ефективності ріпаківництва щорічно потрібно проводити всебічний економічний аналіз ведення галузі в цілому і її складових зокрема, починаючи від спеціалізації господарств, місця ріпаку в сівозміні і завершуючи ринком реалізації продукції ріпаку.